

Hrvatska granica

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 3

ZIUA ETNICILOR CROAȚI LA
FESTIVALUL ETNICA

STR. / PAG. 6

KIRVAJ U RAVNIKU

STR. / PAG. 8-9

KRAJ ŠKOLSKE GODINE...

Karaševska zora i Festival "Etnica" u Ričici

KROS "TRČIMO ZAJEDNO", 4. IZDANJE

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 09.07.2021, u 15.30 sati. Gledajte nas!

REDACTIA:
COD ISSN 1841-9925

Redactor șef:
Ivan DOBRA

Redactori:
Lina TINCUL; Daniel LUCACELA;

Colaboratori:
Marja LAJCHICI; Pr. Davor LUCACELA; Petru MILOȘ

Tehnoredactor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Uniunea Croaților din România
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

UREDNITVO:
ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik:
Ivan DOBRA

Urednici:
Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA;

Vanjski suradnici:
Marja LACKIĆ; Vič. Davor Lukačela; Petar Miloš

Tehnoredactor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj
327065 Carașova 22, Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

www.zhr-ucr.ro

TVR3 Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 22.07.2021, od 11.00 sati (prije podne). Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

ZIUA ETNICILOR CROAȚI LA FESTIVALUL ETNICA	STR. 3
U KARAŠEVU JE ODRŽANO ČETVRTO IZDANJE KROS UTRKE "TRČIMO ZAJEDNO"	STR. 4-5
KIRVAJ U RAVNIKU	STR. 6
40 GODINA SVEČENIŠTVA	STR. 7
KRAJ ŠKOLSKE GODINE U OPĆINI LUPAK	STR. 8
SFÂRȘIT DE AN ȘCOLAR LA LICEUL BILINGV...	STR. 9
DUBROVAČKI TRAGOVI U BUKUREȘTU...	STR. 10
70. GODIŠNJICA HRVATSKE MATICE ISELJENIKA	STR. 11
DOSTOJNI I HRABRI PRED GROBLJEM	STR. 12
PESCUIT STAȚIONAR!	STR. 13
SASTANAK S NJ. EKSCLENCIJOM	
POLAGANJE VIJENCA KOD SPOMENIKA	STR. 14
STVARALAČKE I ODGOJNE RADIONICE...	STR. 15

STVARALAČKE I ODGOJNE RADIONICE ZA DJECU

Počevši od 17. lipnja 2021. godine, Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj organizira u Etnografskom muzeju iz Karaševa „Stvaralačke i odgojne radionice za djecu“. Radionice će biti otvorene svakoga četvrtka počevši od 17,00, a sav materijal potreban za radionicu osiguran je od strane organizatora.

Sudjelovanje je besplatno za učenike iz karaševske zajednice od prvoga razreda pa sve do zadnjeg razreda gimnazije, ovomjesečna tema je „Otkrijmo tajne karaševskog šivanja“, a za naredne mjeseca će sudionici zajedno s organizatorima i prof. Marijom Vlasić izabrati druge zanimljive tematike inspirirane iz starih karaševskih tradicija i običaja.

S velikim zadovoljstvom vas pozivamo da budete dio ovoga projekta i na taj način razvijete svoje vještine i upoznate prastare karaševske tradicije i običaje kroz ugodno druženje, igru i dobru zabavu.

Ivan Dobra

SLATKIŠI I KNJIGE ZA NAŠU DJECU

I ove je godine Zajedništvo Hrvata obradovao 300 djeteta iz naših karaševskih sela te Rekaša i Tirola, poklonivši im povodom Dana djeteta paketiće slatkišima i knjigama.

Učenicima iz Karaševa paketići slatkišima i knjigama bili uručeni u parku ZHR-a, dok su u ostalim našim mjestima paketići uručeni učenicima putem predstavnika organizacije. Također je Zajedništvo izdvojilo iz svog budžeta određenu svotu novaca kako bi na kraju školske godine nagradio izuzetne rezultate u učenju te dobro ponašanje naših učenika prvaka. Na savjet učitelja i profesora koji predaju u našim školama nabavile su se knjige čije su lekture usklađene s nastavnim programom i prilagođene svakoj učeničkoj dobi.

OBAVIJEST

Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu osigurava u akademskoj godini 2021-2022. 53 upisna mjesta na svojih osam studija za pripadnike hrvatske manjine u europskim državama (uključujući i Rumunjsku). Svrha je osiguravanja posebne upisne kvote poticanje povratka Hrvata i hrvatskih potomaka u Hrvatsku, a u slučaju hrvatskih autohtonih zajednica u dijaspori jačanje njihovih veza s Domovinom i očuvanje identiteta njihovih pripadnika.

Više informacija o studijama možete pronaći na <http://www.hrstud.unizg.hr/studiji> ili u Središnjem Sjedištu Zajedništva Hrvata u Karaševu.

I Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu osigurava u akademskoj godini 2021-2022. 17 mjesta za pripadnike hrvatske manjine, a nudi, između ostaloga, i studij rumunjskoga jezika i književnosti na odsjeku za romanistiku.

POLAGANJE VIJENCA KOD SPOMENIKA U KARAŠEVU

Povodom obilježavanja dana heroja, potpredsjednici Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj Petar Lugožan i Ivan Frana položili su u četvrtak 10. lipnja vijenac kod spomenika palim i nestalim junacima iz Iabalča, Nermiđa i Karaševa u prvom i drugom svjetskom ratu.

Polaganju vijenca je nazočio predsjednik Zajedništva Slobodan Gera, glavni tajnik Đuređ Jankov te predsjednik mjesne organizacije

Zajedništva iz Karaševa Mikola Paun, a nakon polaganja vijenca je izmoljen Oče naš te održana minuta šutnje u znak sjećanja na sve žrtve iz karaševske općine u konfrontacijama prvoga i drugog svjetskog rata.

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj je 2007. godine podigao spomenik palim herojima i uredio stazicu od bijelih mramornih pločica koja vodi do objekta. Na granitnim pločama spomenika upisana su imena svih nestalih bojovnika iz naše općine jer su oni svojom žrtvom za domovinu i naciju zavrjedili da im ime ostane u vječnom pamćenju. Spomenik palim herojima je posvećen tri godine kasnije, 24. listopada 2010. godine, u okviru Svete mise koju je tada održao pokojni vlč. Đuređ Katić.

Ivan Dobra

SASTANAK S NJ. EKSCLENCIJOM

Skupina prijateljstva Rumunjskog parlamenta s R. Hrvatskom, čiji je predsjednik zastupnik Prunean Alin-Costel, a potpredsjednik Slobodan Gera, zastupnik hrvatske manjine, sastala se u srijedu 7. lipnja s veleposlanicom R. Hrvatske u Bukureštu, Nj. Eksc. Marijom Kapitanović.

Za vrijeme sastanka, veleposlanica Kapitanović i članovi skupine prijateljstva Rumunjskog parlamenta razgovarali su o hrvatskoj manjini u Rumunjskoj i rumunjskoj manjini u Hrvatskoj, odnose dviju država ocijenili su prijateljskima i odličnima te su se usuglasili kako je suradnju dviju

zemalja potrebno intenzivirati na gospodarskom, energetskom, kulturnom i turističkom nivou. Također, sugovornici su istaknuli važnu ulogu parlamentarnih skupina prijateljstava u jačanju bilateralnih odnosa i promicanju zajedničkih interesa dviju država.

Ivan Dobra

ZIUA ETNICILOR CROAȚI LA FESTIVALUL ETNICA

Anul 2021 înseamnă pentru orașul Reșița și 250 de ani de industrie reșițeană, pe care orașul îi va sărbători printr-o serie de evenimente pentru toate vârstele și pasiunile.

După expoziția de flori "Spring Time" organizată în perioada 16 aprilie – 2 mai, un eveniment care a adus un plus de culoare și eleganță Centrului Civic al municipiului, urmată de Festivalul de Teatru pentru copii "250 Via Estrada", festival care a transformat Parcul Tricolorului într-un tărâm de poveste pentru copii, municipalitatea a decis să organizeze și o săptămână multiculturală, un eveniment aflat la prima ediție și care a cuprins spectacole de muzică, tradiție și artă culinară ale populației majoritare, dar și ale etniilor conlocuitoare. Astfel, în fiecare zi între orele 18.00 și 20.00, programul evenimentului a cuprins atât prezentarea de preparate tradiționale ale etniilor invitate, cât și un program artistic divers, care a pus accent pe muzică, dansuri și portul invitaților la festival.

Festivalul Etnica a debutat pe 20 iunie cu o paradă a portului popular, care a avut loc pe traseul Intim-Parcul Tricolorului și în timpul căreia participanții și-au etalat cu mândrie costumele populare specifice fiecărei comunități.

Seara de luni, 21 iunie, dedicată comunității croate din Banat, a fost primită cu bucurie de către reșițeni, aceștia fiind impresionați de tradițiile și de portul specific minorității croate.

Programul cultural prezentat de ansamblul Karaševska Zora, coordonat de către instructorul Gurgiu Zoran, a bucurat ochii și urechile publicului prin autenticitatea costumelor tradiționale și a dan-

surilor autentice carașovenesti. În prezent, ansamblul este format dintr-o nouă generație de artiști amatori, elevi și absolvenți ai școlii din comuna Carașova, iar grupului i s-a alăturat de curând și o orchestră care îi însoțește la numeroase spectacole. Acești tineri entuziaști promit să ducă mai departe dansurile și tradițiile străvechi ale locului.

Uniunea Croaților din România a pregătit și o expoziție pentru vizitatorii festivalului, care a putut fi admirată în foisorul din parcul Tricolorului și care a cuprins manechine îmbrăcate în costume populare, obiecte tradiționale, fotografii, cărți și albume de prezentare. După încheierea spectacolului prezentat de formația artistică Karaševska Zora, atenția spectatorilor s-a îndreptat spre foisor unde educatoarea Maria Vlasici din Vodnic le-a vorbit celor prezenți despre transformarea portului popular carașovenesc de-a lungul anilor. "Vedem aici costume populare pe care le purtau femeile și bărbații. Sunt puțin diferite de costumele pe care le purtau aceștia zilnic. Avem expusă și o mireasă care poartă în cap o podoabă din a treia zi de nuntă, așa-numita krpa, în timp ce fetele tinere poartă parta sau salba. I se zicea salba pentru că avea monede. Trebuie să specific că în ziua de astăzi, în momentul realizării costumului popular se pune accentul mai mult pe estetic decât pe practic, și anume fustele domnișoarelor sunt foarte apretate, de aceea este mai dificil mersul."

Lina Tincul

U KARAŠEVU JE ODRŽANO ČETVRTO IZDANJE KROS UTRKE "TRČIMO ZAJEDNO"

U organizaciji Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, u nedjelju 27. lipnja održana je četvrta edicija rekreativne trkačke utrke pod nazivom "Trčimo zajedno".

Ovo četvrto izdanje okupilo je na startnu liniju veliki broj trkača, posebice mladih godina, iz naših karaševskih mjesta koji su bili grupirani u tri dobne skupine, odnosno do 14. godine, od 15 do 45 godine te iznad 45. godine. Utrka je započela u 18,00, nakon što se nenasna vrućina koja je vladala tijekom dana malo smirila, sa startom i ciljem kod otvorene scene ZHR-a u Karaševu.

Prije samog starta natjecateljima se obratio Slobodan Gera, predsjednik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj. Izrazio je zadovoljstvo što je ovo izdanje okupilo veliki broj entuziasta nakon restrikcija s koronavirusom, natjecateljima je objasnio pravila utrke i svima je poželio puno sportske sreće.

"Za svaku ediciju nastojimo okupiti što veći broj sudionika svih dobnih kategorija željnih rekreativnog trčanja i promovirati trčanje kao jednu od najzdravijih sportsko rekreativnih aktivnosti. Svijet trčanja će svakomu pomoći da se osjeća bolje i zdravije, svatko će učiniti mnogo za sebe i svoje dobro raspoloženje u ovom modernom vremenu i modernom načinu života. Iznimno me raduje što vidim među konkurentima i velik broj mlade djece s osmijehom na licu, a isto tako želim vidjeti zadovoljna lica svih sudionika i na kraju ove kompeticije. Vašim odazivom omogućili smo našoj zajednici da se nađe na jednom mjestu, socijalizira i dobro

PESCUIT STAȚIONAR!

La sfârșitul lunii mai (florar), am decis împreună cu fiică mea să facem o ieșire cu cortul, pe malul unui lac sălbatic din apropiere, la un pescuit staționar, unde, speram să prindem câțiva crapi, carași, roșioară și plătică.

Am plecat dimineața foarte devreme, în jurul orei 06:00, din cauza distanței care urma să o parcurgem cu mașina până la locul destinației, dar și pentru a fi printre primii la alegerea locului pentru tabăra unde urma să ne instalăm cortul.

Am avut norocul pentru să găsim o locație foarte bine poziționată, gestionarul lacului și paznicul acestuia ne-a îndrumat în acest loc minunat. Am început numaidecât instalarea taberei unde urma

să pescuim, eu cu instalarea cortului, iar Emma cu pregătirea nadei pentru pești, care era compusă din foarte multe feluri: mămăligă, usturoi, porumb fiert din conservă, râme roșii, viermișori de carne, făină din semințe de dovleac și foarte multe esențe de anison, vanilie, ruum și miere de albine.

După aproximativ două ore de muncă, am pregătit totul ca la carte, bețele lansate, locul unde urma să pescuim era momit cu bulgări de momeală, speram noi, foarte bună. Iar cortul și lemnele pentru foc erau toate la locul lor.

Am pescuit cu trei bețe, unul pentru Emma, celelalte două pentru mine. Eu am ales să pescuiesc numai la Crap, iar Emma a ales varianta mai ușoară, să pescuiască la pești mult mai pașnici, plătică și roșioare. Pentru ea contează mai mult numărul de pești pe care-i prinde, și nu peștele cel mare. Până la amiază, Emma a adus la mal aproximativ 10 pești, care mai de care mai frumoși, dar nu am oprit niciunul, pe toți i-am eliberat.

Ceva plătici și roșioare, dar și unul mare care a rupt firul din linia principală, deoarece Emma pescuiește cu o linie nu prea adecvată pentru acest lac, aici găsinde-se și pești de dimensiuni foarte mari, eu, personal, am prins cu doi ani în urmă un crap de 7,6 kg.

Am pregătit prânzul, Emma conducea detașat la numărul peștilor prinși, eu neavând niciunul prins, ne-am delectat cu bunătați din cămară, prăjite, pe malul unui lac sălbatic, după care am adormit puțin. Iar după amiază am început să verificăm bețele și să încercăm să prindem un pește notabil, Emma la ciprinide, iar eu am schimbat tactica, am pescuit la peștișor viu, în speranța vreunei capturi mai de nădejde. Știucă, Somn sau Șalău.

Rezultatele nu au fost pe măsura așteptărilor, Emma a mai prins câțiva carași, eliberați toți, iar răpitorii nu și-au făcut apariția.

Am hotărât să mergem la culcare și, având în vedere faptul că a doua zi se preconiza o vreme foarte urâtă, am decis ca mâine dimineață să plecăm acasă și să punem capăt unei aventuri de pescuit pe malul unui lac minunat și sălbatic, cum este acesta, un pic mai devreme.

Dimineață devreme ne-am trezit matinal amândoi, am adunat ustensilele de pescuit și am strâns cortul unde am petrecut o noapte de vis, și am plecat înspre casă, un pic supărați din cauza vremii, dar fericiți în adâncul sufletului de timpul petrecut

pe malul acestui lac minunat și, bineînțeles, de peștii prinși de și aduși la mal de Emma.

Iar nouă, ca și pescari hoinari ce suntem, nu ne rămâne nimic altceva de făcut, decât să visăm la marea captură.

Petru Miloș

DOSTOJNI I HRABRI PRED GROBLJEM

Bio sam prisutan na jednom pokopu u Njemačkoj.

Grob je iskopan u svježoj zemlji, ali grobno mjesto je u potpunosti obloženo umjetnom zelenom travom. Nigdje se nije moglo vidjeti niti jedan grumenčić gole zemlje. Tek kad smo svi otišli s groblja, trava je uklonjena i lijes je zasut zemljom. Naravno, nakon toga je prekriven gomilom vijenaca i cvijeća. Neki od pristunih su me uvjerovali da je riječ o čisto estetskim razlozima oblaganja zemlje umjetnom travom koja se uklanja tek po odlasku svih s groblja. Unatoč svemu, ostao sam uvjeren da je to samo pokušaj da se ublaži strah pred smrću.

Čuli smo toliko puta istinu od koje ne možemo pobjeći: „Sjeti se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah vratiti“, pa ipak... U jednoj našoj župi vodio sam sprovod i nakon obreda rekao sam da počnu lijes zasipati zemljom, a onda je nastalo komešanje koje je pomalo graničilo s panikom. „Gdje je deka (pokrovica)?“, pitali su oni oko mene. Nisam razumio, a na moje pitanje čemu ta deka na lijesu dobivam odgovor: „Znate, velečasni, ružno je čuti kad zemlja pada po lijesu pa zato stavljamo deku, jer ona ublaži zvuk udarca zemlje o drveni lijes.“ Još jedan pokušaj da se ublaži stvarnost susreta sa smrću.

Neka pogrebna društva, osobito u Americi, razvila su velike biznise šminkajući pokojnike po želji rodbine. Šminkom, eto, nude mogućnost rodbini da njihov pokojnik izgleda nasmiješen, preobražen, rascvjetan i lijep. Što reći o ovome?

Više puta sam bio prisutan na sprovodima gdje su se držali govori u kojima se govorilo kako je pokojnik, koji je za sebe tijekom života tvrdio da je ateist, sada „tamo negdje s anđelima“, da je i sam „postao anđeo“, da je „prešao u neki bolji svijet“, da nas „gleda odozgor“ i slično. Nikad nisam čuo da kažu: „Danas te pokapamo i nema te više“. Čudan neki ateizam!

Smrt je, dakle, strah modernog društva, o tome se najradije šuti. Ako se slučajno spomene, a ponekad se mora spomenuti, onda – a to sam nažalost doživio i kod katolika – počne „kucanje u drvo“, „pomicanje s mjesta“, promuklo kašljanje i slično.

„Živio jednom jedan mali sveti čovjek. Cijeloga je života sretno i zadovoljno živio. Jednoga dana, dok je u samostanskoj kuhinji prao suđe, dođe mu anđeo i reče:

‘Šalje me Gospodin Bog da ti kažem kako se ispunilo tvoje vrijeme. Red je da pođeš k njemu.’ ‘Oh, zahvaljujem Gospodinu Bogu što se i mene sjetio, odgovori mali čovjek. Ali, kao što vidiš, nisam završio s poslom. Ne mogu tek tako ostaviti braću. Pričekaj malko, pa ću biti spreman.’ Anđeo kimnu glavom, na svoj anđeoski način, te reče: ‘Vidjet ću što mogu učiniti.’ I nestade. Sveti mali čovjek je završio poslove u kuhinji, pobožno legao na počinak očekujući kako će se anđeo svakako vratiti. ‘Mnoga moja braća preminula su u snu. Tako će biti i sa mnom’, mislio je u sebi. I zaspao. Prošlo je neko vrijeme i mali sveti čovjek našao se u vrtu. Plijevio je i zalijevao cvijeće i povrće u vrtu. Kad, eto anđela. ‘Opet si me našao nespreman’, reče anđelu mali sveti čovjek. ‘Pričekaj malo dok ne oplijevim i zalijem ovo cvijeće i povrće. Što će reći braća ako na završim svoj posao?’ Anđeo se nasmije i odletje na nebo. Mali je sveti čovjek opet radio ovo i ono u samostanu. Jednoga dana poslaše ga braća u bolnicu k jednom bolesniku. Dok je kvasio usne čovjeku koga je tresla vrućica, eto anđela uza nj. Mali sveti čovjek okruži pogled po bolesnicima, a zatim uprije pogled u anđela. Ovaj je razumio i šutke odletio na nebo. Kad se iste večeri vratio u samostan i legao na tvrdi ležaj, mali sveti čovjek se osjeti veoma starim i nemoćnim. ‘O, Gospodine Bože, kad bi mi sada poslao onog anđela, dobro bi mi došao’, reče umorno. Tek što je to izustio, eto k njemu anđela. ‘Kad bi me sada poveo na onaj svijet’, zamoli mali sveti čovjek anđela, ‘sada, kad sam na izmaku snaga i potpuno spreman!’ Anđeo mu se samo nasmiješi, na svoj anđeoski način, i reče: ‘Mali sveti čovječe, a što misliš gdje si cijelo ovo vrijeme bio!’“ (A. Schweitzer)

Nije li ovdje tako lijepo izrečena istina koju slušamo u prvom pokojničkom predslavlju: „Jer tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima; i pošto se raspadne dom ovozemnog boravka, stječe se vječno prebivalište na nebesima.“

Mi smo vjernici i naš pogled na smrt trebao bi biti vjernički, bez obzira na bolnost ove stvarnosti koja nas sve čeka. Isus nas danas poziva da mu se pridružimo vjerom. „Ne boj se! Samo vjeruj!“ Neka ovo Isusovo ohrabrenje odjekne i u našim srcima.

Dr. theol. Davor Lucacela

zabavi putem tjelesne aktivnosti i zdravoga načina života. Želim vam svima puno izdržljivosti, uspjeha i sportske sreće, želim da ponese kući lijepe us-

ove kros utrke. U dobnoj kategoriji iznad 45. godina najbrži je bio Marian Beul iz Iabalča, drugo najbrže vrijeme je imao Đuređ Keda iz Nermiđa, a treći je

pomene s ove sportske manifestacije“, poručio je natjecateljima predsjednik Zajedništva.

U dobnoj kategoriji do 14 godine je prvi stigao do cilja Darko Banak iz Ravnika, drugi je bio Mario Banak, također iz Ravnika, dok je treće najbolje vrijeme imao Leonard Gerga iz Lupaka. U dobnoj kategoriji od 15 do 45 godina najbrži natjecatelj je bio Kristijan Hacegan iz Nermiđa, drugo mjesto je pripalo Markusu Ribaru iz Karaševa, a treće mjesto je pripalo Alexu Marianu Drăganu, također iz Karaševa, a riječ je inače o pobjedniku druge edicije

stigao do cilja Đuređ Ujkica iz Karaševa.

Poslije utrke uslijedila je dodjela nagrada. Organizator ove lijepe sportske manifestacije se pobrinuo da nijedan natjecatelj ne ode doma bez simbolične nagrade koja će ga podsjetiti na četvrtu ediciju Kros utrke iz Karaševa. Svim sudionicima su pripremljene majice, medalje, a trojici najbržih u svakoj dobnoj kategoriji su u okviru svečane ceremonije nagrađivanja održane na otvorenoj sceni dodijeljeni pehari i diplome.

Ivan Dobra

KIRVAJ U RAVNIKU

Ravnik je prvi u nizu karaševskih sela u kojemu se slavi župni blagdan ili kirvaj.

Svaki naš kirvaj ima svoju čar i svoju ljepotu, ali posebnost ravničkog kirvaja jest u tome što ovaj otvara sezonu gozba i veselja u našim selima.

U crkvi iz Ravnika nalazi se velika oltarna slika posvećena Sv. Apostolima Petru i Pavlu, zaštitnicima ovoga sela, kojoj Ravničanje dolaze i traže potrebite milosti kako za svoje selo, tako i za svoju obitelj.

Sveti Petar jedan je od dvanaest apostola i prvi papa. Bio je židov, zvao se Šimun i bavio se ribolovom. Jednog dana dok je s bratom Andrijom lovio ribu, prišao im je Isus i rekao: „Pođite za mnom, i učinit ću vas ribarima ljudi!“. Kad je Isus u Cezareji upitao svoje učenike: „A vi, što vi kažete, tko sam Ja?“, Petar je odgovorio: „Ti si Krist - Pomazanik, Sin Boga živoga!“ Tad mu je Isus odgovorio: „Ti si Petar – Stijena, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i Vrata pakla neće je nadvladati. Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskog, pa što god svežeš na zemlji, bit će svezano i na nebesima, a što god razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima“. Zato ga se obično prikazuje s ključevima kraljevstva nebeskog u rukama.

Sveti Pavao teolog je i mučenik koji je napisao više poslanica u Novom zavjetu. Rodom je iz Tarza, a zvao se Savao. Kao židov, progonio je kršćane te ih mučio i ubijao. Djela apostolska kažu da kad je jednom Savao krenuo u Damask uhititi neke kršćane, obasjala ga je svjetlost s neba te se srušio na zemlju i čuo glas: „Savle, zašto me progoniš?“ Tri dana nakon

toga nije ni jeo ni pio i ništa nije ni vidio. Tad je Isus poslao čovjeka imenom Ananija da ode i položi ruke nad Savla da progleda. Ananija je pronašao Savla, položio na njega ruke i rekao: „Savle, brate! Gospodin, Isus koji ti se ukaza na putu kojim si išao, posla me da progledaš i napuniš se Duha Svetoga.“ Nakon toga su Savlu s očiju spale ljuske, prekrstio se i okrijepio. Odmah stade po sinagogama propovijedati da je Isus Sin Božji. Kasnije mijenja ime u Pavao što znači „malen“. Svoj život završava u Rimu, oko 64. godine kad je u progonima kršćana bio osuđen na smrt odrublivanjem glave, zbog čega se prikazuje s mačem u ruci.

Kirvaj je u osnovi blagdan mjesne crkve. Ali je, ujedno, i radost i ponos mještana. Ako si bio željan pučke razonode i ukusnog tradicionalnog karaševskog jela, Ravnik je 29. i 30. lipnja bio najprikladnije mjesto za to. Podizanje restriktivnih mjera što se tiče broja okupljenih ljudi u otvorenim prostorima otkrilo je da su ljudi bili žedni razonode, jer su u velikom broju pristigli na večernje igranke (plesove) sa svih strana naših karaševskih mjesta. A kako dobrog veselja bez dobre muzike se ne može zamisliti mještani su izabrali formaciju Petra Miloša, koja je započela večernju igranku ritmovima našeg tradicionalnog karaševskog danca.

Moramo istaknuti i da jedan veliki doprinos veselju i dobrom raspoloženju dalo je Zajedništvo Hrvata, koje već tradicionalno financira iz svog budžeta živu muziku na svim kirvajima u svim našim sedam sela.

Daniel Lucacela

Tradicionalni karaševski danac

70. GODIŠNJICA HRVATSKE MATICE ISELJENIKA

U zagrebačkom Hrvatskom narodnom kazalištu svečanim koncertom je 18. lipnja 2021. godine obilježena 70. obljetnica postojanja i uspješnog djelovanja Hrvatske matice iseljenika, središnje nacionalne ustanove za očuvanje hrvatskog nacionalnog, jezičnog i kulturnog identiteta među pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske.

Hrvatska matica iseljenika je institucija koja predstavlja „čvrst i siguran most s domovinom“ za oko 3,5 milijuna Hrvata i njihovih potomaka diljem svijeta, rečeno je na svečanoj akademiji na kojoj su uz hrvatskog predsjednika Zorana Milanovića, sudjelovali i izaslanica predsjednika Hrvatskog sabora Zdravka Bušić, izaslanik premijera Zvonko Milas, zamjenik predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Dragan Čović, predsjednik Upravnog vijeća HMI Milan Kovač, član UV HMI književnik Hrvoje Hitrec i mnogi uvaženi gosti iz svijeta politike, kulture i medija i izvan granica Hrvatske od Amerike do Australije. Svečanosti je bio nazočan i Slobodan Gera, predsjednik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj i niz drugih predstavnika te povratnika iz iseljeničtva od Argentine, Sjedinjenih Američkih Država i Kanade do Njemačke i inih zapadnoeuropskih zemalja.

Danas Matica godišnje realizira oko šezdeset

programa i manifestacija povezujući četrdeset i pet država sa svih kontinenta u kojima u većem broju žive Hrvati i građani hrvatskih korijena, istaknuo je ravnatelj Matice profesor Mijo Marić te pozvao mlade hrvatskih korijena iz cijelog svijeta da se i ovoga ljeta uključe u Matičine škole i seminare hrvatskog jezika, povijesti, kulture i folkloru.

Sudbina je kroz povijest vodila hrvatski narod po cijelome svijetu. Prigodom ove lijepe Matičine obljetnice, čestitamo sedamdesetu godišnjicu i zahvaljujemo svima koji su kroz 70 godina rada doprinijeli što jačem povezivanju domovinske i izvandomovinske Hrvatske.

Ivan Dobra

MALE ŠKOLE VELIKOG SRCA

Da su naša mjesta poluprazna to već dobro znamo.

Da je većina naših mladih odselila u druge zemlje, pogotovo u Austriju, to je vidljivo na ulicama naših mjesta. Unatoč tome, ima stvari koje sjaje i u ovim ne baš svijetlim vremenima. To su naše škole.

A jedna od takvih škola je Osnovna škola Ravnik, za koju se slobodno može reći da je mala škola velikog srca. Iako sada u toj školi ima relativno malo učenika, ponavljam, to je škola s velikim srcem. Voditeljica škole, gđa Marija Draghia, učiteljica Verica Marta Traia i učitelj u vrtiću, Geo Beđa, zajedno s učenicima i djecom u vrtiću, ovoj školi daju veće i važnije dimenzije. Hodnicima se čuju veseli učenički glasovi, na zidovima razreda izloženi su svijetli učenički radovi, koji se redovito mijenjaju prema godišnjim dobima, cvijeće na prozorima, jednom riječju u toj školi ima života unatoč

poteškoćama. A ZHR, preko svojeg predsjednika, svake, ali baš svake godine uspijeva izboriti opstanak škola iz naše karaševske zajednice, pa tako i ove malene, dinamične i lijepe ravničke škole. U ovakvim uvjetima (nimalo lakim) to je stvarno veliki uspjeh, s dugoročnim posljedicama i po opstanak naše zajednice, iznimno važan.

A kako takva škola izgleda, najbolje svjedoči slika učenika razreda s hrvatskom nastavom i njihovih učiteljica izvijejenih po hodnicima škole. Veselo, svijetlo i nasmijano. A upravo iz takvih, na prvi pogled neznatnih škola, dolaze kasnije veliki ljudi, veliki u svakom smislu. I dok imamo takve škole, male, ali velikog srca, ima nade za budućnost naših mjesta i opstanak živahne hrvatske zajednice na ovim lijepim rumunjskim prostorima.

Maria Laţhici

DUBROVAČKI TRAGOVI U BUKUREŠTU CRKVA MARIJA MAJKA MILOSTI – MARIA HARURILOR

*Najstarija katolička crkva u Bukureštu je crkva Maria Harurilor „Barația”,
odnosno Marija Majka Milosti.*

Nalazi se u samom centru Bukurešta, blizu poznatog trgovačkog centra Unirea. Zaštitnica crkve je bl. Djevica Marija, a kirvaj (kako bismo mi rekli) slavi se 8. rujna na Malu Gospu. Čim posjetitelj uđe u crkvu zateči će ga prekrasan veliki kip Majke Božje na oltaru, ogrnuta plaštem plave boje.

Osnivanje ove katoličke župe seže daleko unatrag u Srednji vijek, a vjernici ove župe bili su Mađari, Bugari, Nijemci, Talijani i Dubrovčani (najčešće poznati u dokumentima kao Raguzani, od latinskog naziva za Dubrovnik, odnosno Raguzi). Tu se već od 1228. godine nalaze dominikanski redovnici, a od 1278. i franjevci. Navodi se već oko 1321. godine postojanje jedne drvene rimokatoličke crkve između rijeka Dâmbovița i Bucureștioara. Brojne borbe s Osmanlijama i Reformacija dovele su do ukidanja katoličkih župa južno od Karpata, i tek nakon Protoreformacije (crkvene) ponovo se osnivaju tri katoličke župe i to u gradovima Târgoviște, Câmpulung i București. Razvojem Bukurešta i prikupljanjem financijskih sredstava iz više europskih zemalja na sadašnjem mjestu crkve podiže se nova crkva i to u razdoblju 1720-1740, koja će nažalost izgorjeti godine 1804. Zanimljiv je naziv „Bărăția”, prema nekima dolazi iz mađarskih riječi, a prema nekim istraživačima dolazi od slavenske riječi „borotstvo” odnosno bratstvo raznih nacija ujedinjenih u istoj vjeroispovijesti. Crkva se ponovo obnavlja godine 1812. ali ponovo će izgorjeti 1847. Kasnije će je ponovo izgraditi katolici koji su došli iz Transilvanije, odnosno iz gradova Ciuc, Odorhei, Cașin și Treiscaune. Krajem XIX stoljeća većina katolika koji pripadaju ovoj župi je mađarskog podrijetla.

U članku Francisca Palla (članak dostupnik na internetskoj stranici <http://bmim.muzeulbucurestului.ro/>) pod naslovom Novi podaci o povijesti Bukurešta sredinom 18. stoljeća (Noi date despre istoria Bucureștilor la mijlocul secolului al XVIII-lea) stoji: „U našim materijalima, kao što je za očekivati, nalaze se brojni podaci o katoličkoj koloniji u Bukureštu. No, ta je kolonija brojčano dosta skromna. U studenome godine 1746. obuhvaćala

je – nakon Becichevog izvješća iz 1746. – otprilike stotinu vjernika. To je otprilike 12 kuća, odnosno obitelji, stalno nastanjenih u Bukurešti, koje broje 52 duše i isto toliko (duša) među stranim pridošlicima. A ti su došli iz Beča, iz Poljske, iz Venecije, iz Raguze (odnosno Dubrovnika), iz Mađarske, Armenije i Transilvanije. Desericky dodaje i katolike iz Bugarske i iz Dalmacije (ovi potonji venecijanski podaci)...”

U istom članku stoji da se prema jednom memoriju Bonaventure Lenicha, nalazilo samo 4 ili 5 dubrovačkih obitelji, koje su ovdje došle nakon Austrijsko-turskog rata iz 1735.-1739., a koje su se bavile trgovinom i sigurno financijski doprinijele izgradnji crkve ostavivši tako neizbrisiv trag u Bukureštu.

Unutrašnjost je crkve jednostavna, njome vladaju impozantni kipovi svetaca među kojima se ističe kip Majke Božje na oltaru. Izvan crkve je toranj koji stražari ulazu u dvor ovog crkvenog kompleksa. Kada budete dolazili u Bukurešt obavezno posjetite ovu crkvu i prisjetite se veza slavne Dubrovačke Republike, preko svojih trgovaca, s našom sadašnjom domovinom.

Maria Lațchici

40 GODINA SVEČENIŠTVA

Biskup temišvarski Pál József Csaba i župnik klokotički Milja Sima proslavili su 40. godine svećeništva u Gospinom svetištu Marija Radna

U svetištu Marija Radna, jednom od najpoznatijih Gospinih svetišta u Rumunjskoj, gdje karaševski Hrvati hodačaste iz starih vremena, biskup temišvarske biskupije Pál József Csaba proslavio je 40. godina svećeništva u službi vjernika i crkve. Na svečanoj Svetoj misi proslave iz 21. lipnja, uz biskupa Pala, 40. obljetnicu svećeništva proslavio je i vlč. Milja Sima, porijeklom iz Nermiđa, bivši župnik oršovske župe i aktualni župnik klokotičke župe te vlč. Janos Szasz iz rimo-katoličke arhijepiskopije Alba-Iulia.

Svetu misu zahvalnicu o 40. obljetnici predvodio je sam jubilarac, temišvarski biskup Pal, uz koncelebraciju vlč. Sime, vlč. Szasza i brojnih drugih svećenika iz temišvarske biskupije, među kojima i vlč. Mikola Lauš, ravnatelj temišvarske biskupske kancelarije. Misno slavlje je prigodnim pjesmama i nadarenim sviranjem dodatno animirao rički zbor mladih „Fiamma” te zbor mladih iz Klokotiča i Lupaka pod vodstvom doktora Milje Vatava.

Obrativši se vjernicima na početku svečanog liturgijskog slavlja, biskup Pal im je zahvalio sto su se okupili u bazilici Marija Radna „da zajedno s mojim kolegama Miljom Simom i Janosom Szaszom zahvalimo dobromu Bogu putem Svete Djevice Marije za sve ove 40. godine svećenstva i na pozivu da budemo Njegovi suradnici i da zajedno izgradimo Njegovo kraljevstvo. Molimo u ovoj Svetoj liturgiji zahvalnosti i za naše profesore, za žive i za one koji su otišli u raj nebeskog Oca, molimo i za sve žive i mrtve naše kolege, kao i za sve vjernike diljem svijeta”. Na zahtjev jubilaraca, vlč. Bako Laszlo je održao „kratku propovijed o Evanđelju” pod temom „dobro u mojem životu i dobro u životu mog brata” naglasivši, između ostalog, da nije dobro govoriti o dobru kojega si napravio, bez da si spomeneš i dobru kojega je napravio tvoj brat.

Na kraju liturgije biskup Pal je pozvao vjernike da žive u zajednici: „Trebate živjeti u zajednici. Nemojte biti osamljeni kršćani i nemojte nikoga ostaviti samoga i marginaliziranog. Svaka župa mora biti zajednica svih zajednica, gdje se ljudi poznaju, vole i međusobno si pomažu. Hvala vam što ste danas došli da budete uz nas jer nama je potrebna ova vaša pomoć!”

Svetište Marija Radna je inače omiljeno hodočasničko mjesto karaševskih Hrvata, koji svake godine hodačaste pješice u svetište uz prigodne pjesme i molitve, a mukotrpan hodočasnički put do Marijanskog svetišta iz županije Arad i nazad traje šest dana.

Slavlje ređenja biskupa Pála Józsefa Csabe, koji je na biskupskoj stolici naslijedio biskupa Martina Roosa, održano je 6. kolovoza 2018. godine na blagdan Gospodinova preobraženja u temišvarskoj Katedrali u Rumunjskoj. Taj je dan posebno izabran jer je 6. kolovoza 1736. u Temišvaru bio položen kamen temeljac za izgradnju katedralne crkve.

Budući da je čitav niz godina služio u neposrednoj blizini karaševskih mjesta iz Rumunjske, biskup Pal veoma dobro poznaje hrvatsku zajednicu iz Karaš-severinske županije, a često je puta, na poziv naših župnika, celebrirao mise u župama iz Lupaka, Klokotiča i Karaševa. *Ivan Dobra*

HODOČAŠĆE U MARIJU RADNU

Ove godine ponovo je održano hodočašće u Mariju Radnu za Rusalije. Iako u manjem broju negoli na jesenskom hodočašću, vjerni štovatelji Majke Božje u Radni hodočastili su pješice tri dana. Slike prilikom dolaska u Mariju Radnu govore više od riječi! *Maria Lațchici*

KRAJ ŠKOLSKE GODINE U OPĆINI LUPAK

Stigli smo do kraja školske godine 2020./2021., a Škola Lupak je dodjelila nagrade i priznanja svojim učenicima i djeci rane i predškolske dobi.

U općini Lupak aktiviraju tri osnovne škole, i to u naseljima Klokotič, Lupak i Ravnik. Osnovna škola Klokotič je započela ceremoniju 24. lipnja. Svečano odjeveni, s buketima cvijeća u rukama, učenici su se okupili ispred školskog ulaza, gdje su ih radosno dočekali nastavnici s diplomama i knjigama prikladne njihove dobi.

„Zahvaljujem svim nastavnicima ove škole za trud koji su uložili u protekloj školskoj godini. Također, zahvaljujem i roditeljima, posebno onima čija djeca pohađaju početne školske razrede, što su bili primorani izdvojiti nešto više od svog vremena kako

bi radili sa svojom djecom u upravljanju školskih tableta, jer želimo ili ne, mi smo već ušli te još više ćemo ubrzati korake u smjeru epohe digitalizacije. Ovim većim naraštajima to nekako bolje ide, jer oni su ionako već prije koristili pametne telefone, laptope i računala te su se pomoću tih

sprava priključili internetu. Ali pristup k raznim neprimjerenim informacijama moglo bi imati nepoželjne posljedice i zato moramo zajedno usmjeriti interes vaših djeca, naših učenika prema pozitivnim aspektima” – rekla je na kraju ceremonije ravnateljica Škole Lupak, Maria-Marina Spätaru.

U ravničkoj školi, kraj je školske godine, pored radosti ovdašnjih učenika što su uspješno dovršili svoje obaveze i račune s prethodnom godinom, donijela i jednu tužnu vijest. Najme od slijedeće

godine, u primarnom ciklusu ovdašnje škole neće više biti predavanja na hrvatskom jeziku. „Svega tri učenice pohađale su sekciju predavanja na hrvatskom jeziku u našoj školi. Dvije njih su završile četvrti razred i nastavit će gimnazijalni ciklus u Lupaku, dok će preostala učenica trećeg razreda biti premještena na rumunjsku sekciju ovdje u Ravniku. Nažalost, u Ravniku više nema djece koje će nadopuniti ova prazna mjesta, stoga je naše djelovanje prestalo” – kaže nam učiteljica Verița-Marta Traia.

Osnovna škola Lupak nagradila je svoje učenike sutradan, 25. lipnja. U svečanoj atmosferi, središnja škola Općine Lupak nagradila je svoje najmarljivije đake i čestitala svim ostalima što su uspješno završili ovu atipičnu školsku godinu. U znaku emocija, učenici četvrtog razreda primarnog ciklusa i završnici osmog razreda gimnazijalnog ciklusa su pri kraju ceremonije ispjevali nekoliko pjesama.

Moramo napomenuti da su dodijeljene nagrade i priznanja svih učenika u općini Lupak poklonjene od strane Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj.

Daniel Lucacela

SFÂRȘIT DE AN ȘCOLAR LA LICEUL BILINGV DIN CARAȘOVA

Miercuri, 25 iunie 2018 a sunat clopoțelul pentru ultima dată în acest an la Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat din Carașova.

La unitatea de învățământ din Carașova a avut loc festivitatea de premiere de final de an cu respectarea normelor de sănătate impuse de pandemie. Cei mai meritoși elevi au fost premiați în aplauzele colegilor și părinților,

li s-au înmânat diplome și cărți, atât pentru rezultate excepționale la învățătură la diferite concursuri județene și naționale, olimpiade, premii de atitudine civică, cât și pentru buna purtare în anul școlar ce tocmai s-a încheiat. În discursurile de final de an școlar s-a mulțumit profesorilor pentru munca lor, elevii au fost felicitați pentru rezultatele bune la învățătură și s-au făcut urări de petrecere a vacanței în mod cât mai plăcut.

„Tată-ne ajunși la finalul unui nou an școlar, anul 2020 -2021, pe care îl putem descrie ca un an dificil atât pentru noi cât și pentru elevi. Am fost puși în fața unor provocări, provocări legate de tehnologie, de învățământul online. Elevii noștri s-au descurcat destul de bine. Avem 6 absolvenți de clasa a VIII-a, trei dintre aceștia s-au înscris la examenul de evaluare națională și 4 absolvenți de clasa a XII, din care

trei vor participa la examenul de Bacalaureat. Suntem extrem de mândri de elevii noștri, fiindcă avem copii care excelează în diverse activități școlare și extrașcolare. În acest an școlar avem o elevă cu media finală 10. Este vorba despre Catic Diana, o elevă de nota 10, atât din punct de vedere al situației școlare, al purtării, dar și al activităților extrașcolare. Ea este un real exemplu că și la țară se face performanță, și aici avem copii silitori, elevi care dau tot ce e mai bun pentru a reprezenta cu mândrie școala, implicit comunitatea croată, locul de unde provin”, a accentuat directoarea școlii Alina Miștoiu.

La ceremonia de închidere a anului școlar directoarea școlii a mulțumit și Uniunii Croaților din România pentru premiile în cărți oferite la fiecare sfârșit de an școlar, subliniind că Uniunea este alături de ei, nu doar la final de an prin acordarea de premii ci și în toate acțiunile pe care școlile le întreprind de-a lungul anului.

Urăm tuturor elevilor o vacanță plăcută, iar celor din clasele a XII-a multă baftă la examene!

Lina Tincul

